

Zakon št. 192/2006 ureja mediacijo in organizacijo poklica mediatorja ter vključuje splošne določbe, določbe o poklicu mediatorja (pridobitev, začasni odvzem in odvzem dovoljenja za opravljanje poklica mediatorja, svet za mediacijo, organizacija in opravljanje poklica mediatorja, mediatorjeve pravice in obveznosti, odgovornost mediatorja) in mediacijskem postopku (postopek pred sklenitvijo mediacijskega sporazuma, mediacijski sporazum, potek mediacije, zaključek mediacijskega postopka) ter posebne določbe o družinskih sporih in kazenskih zadevah.

Stranke lahko sodelujejo na informativnem sestanku o prednostih mediacije, med drugim tudi po začetku postopka pred pristojnim sodiščem, kjer je to ustrezno, da bi se spori rešili na ta način. Dokazilo o udeležbi na informativnem sestanku o prednostih mediacije je informativno potrdilo, ki ga izda mediator, ki je zagotovil informacije. Postopek za seznanitev s prednostmi mediacije lahko opravi sodnik, tožilec, pravni svetovalec, odvetnik ali notar, pri čemer se to v takem primeru pisno potrdi.

Predmet mediacije ne morejo biti strogo osebne pravice, kot so pravice v zvezi s statusom osebe, ali druge pravice, ki jih stranke ne smejo uveljavljati na podlagi sporazuma ali katerega koli drugega akta.

Dejavnost mediacije se opravlja enako za vse osebe, ne glede na raso, barvo, državljanstvo, narodnost, jezik, vero, spol, prepričanje, politično pripadnost, premoženje ali družbeno poreklo.

Mediacija je dejavnost v javnem interesu. Mediator pri opravljanju svojih nalog ni pooblaščen za odločanje glede vsebine sporazuma, ki ga bodo dosegle stranke, vendar jih lahko usmerja pri preverjanju njegove zakonitosti. Mediacija lahko poteka med dvema ali več strankami. Stranke lahko svobodno izberejo svojega mediatorja. Mediacijo lahko vodi en ali več mediatorjev. Sodni in arbitražni organi ter vsi drugi organi, ki so jim podeljene pravosodne funkcije, stranke obvestijo o možnosti in prednostih uporabe mediacijskega postopka ter jih pozovejo, naj za reševanje svojih sporov uporabijo to možnost.

Stranke lahko sporazum overijo pri notarju. Listina, ki jo sestavi notar in s katero overi dogovor v mediacijskem sporazumu, je izvršljiva.

Stranke mediacijskega sporazuma lahko pri sodišču zaprosijo za odločbo, s katero je potrjen njihov sporazum. Pristojni organ je bodisi okrožno sodišče, ki je pristojno v kraju, kjer ima katera koli od strank stalno prebivališče/običajno prebivališče/registrirani sedež, bodisi okrožno sodišče, ki je pristojno v kraju, kjer je bil sklenjen mediacijski sporazum. Sklep, s katerim sodišče potrdi sporazum strank, se sprejme za zaprtimi vrati in je izvršljiv.

Posebne določbe o družinskih sporih. Mediacija se lahko uporabi za reševanje sporov med zakoncema glede nadaljevanja zakonske zveze, delitve skupnega premoženja, izvrševanja starševskih pravic, določitve stalnega prebivališča otrok, plačevanja preživnine za otroke ali katerih koli drugih sporov med zakoncema glede pravic, ki jih lahko uživata v skladu z zakonom. Mediacijski sporazumi, sklenjeni med strankami v zadevah/sporih glede izvrševanja starševskih pravic, plačevanja preživnine za otroke ali določitve stalnega prebivališča otrok, so v obliki sodne poravnave.

Sporazum zakoncev o razvezi zakonske zveze in dogovoru o zadevah, povezanih z razvezo, stranki predložita sodišču, ki je pristojno za izdajo sodne odločbe o razvezi zakonske zveze.

Mediator zagotovi, da izid mediacije ni v nasprotju z otrokovo koristjo, in starše spodbuja, naj se osredotočijo predvsem na otrokove potrebe, hkrati pa zagotovi še, da prevzem starševske odgovornosti ali dejansko prenehanje življenjske skupnosti ali razveza zakonske zveze ne škoduje otrokovi vzgoji in razvoju.

Mediator pred sklenitvijo mediacijskega sporazuma ali, kjer je to ustrezno, med postopkom skrbno preveri, ali med strankami obstaja zlorabno ali nasilno razmerje in ali lahko take razmere vplivajo na mediacijo, ter odloči, ali je v takih okoliščinah reševanje spora z mediacijo ustrezno. Če se mediator med mediacijo seznanji z dejstvi, ki ogrožajo otrokovo vzgojo ali normalni razvoj ali resno škodujejo otrokovim koristim, mora to sporočiti pristojnemu organu.

Zakon št. 217/2003 o preprečevanju nasilja v družini in boju proti njemu vsebuje določbe o institucijah, ki so jim zaupane naloge v zvezi s preprečevanjem nasilja v družini in bojem proti njemu (in katerih dolžnost je stranke v sporu usmeriti k mediaciji), o ustanovah za preprečevanje nasilja v družini in boj proti njemu (vključno s centri za pomoč, ki so namenjeni nasilnežem ter zagotavljajo svetovanje in storitve družinske mediacije, z možnostjo predložitve zadev v zvezi z nasiljem v družini v mediacijo na zahtevo strank), o ureditvi zaščite ter o financiranju na področju preprečevanja nasilja v družini in boja proti njemu.

V civilnem postopku sodnik strankam priporoči, naj spor rešijo sporazumno z mediacijo, in ves čas postopka poskuša spraviti stranke, tako da jim zagotavlja potrebne napotke.

V sporih, ki so lahko predmet mediacijskega postopka, lahko sodnik stranke pozove, naj se udeležijo informativnega sestanka o prednostih uporabe tega postopka. Kadar sodnik glede na okoliščine zadeve meni, da je to potrebno, strankam v kateri koli fazi postopka priporoči, naj uporabijo mediacijo za zagotovitev sporazumne rešitve spora. Mediacija za stranke ni obvezna.

Če sodnik priporoči mediacijo, se morajo stranke (če spora niso poskušale rešiti z mediacijo, preden so vložile tožbo) zglasiti pri mediatorju na informativnem sestanku o prednostih mediacije. Po tem sestanku se odločijo, ali se strinjajo, da bodo svoj spor rešile z mediacijo.

Če se stranke spravijo, sodnik potrdi njihov sporazum v izdani sodbi.

V primeru razveze zakonske zveze se lahko vlogi za razvezo zakonske zveze priloži sporazum o razvezi zakonske zveze, ki sta ga zakonca dosegla z mediacijo, in, kjer je to ustrezno, o dogovoru o vprašanih, povezanih z razvezo zakonske zveze.

Zakon št. 272/2004 o varstvu in spodbujanju pravic otrok vključuje določbe o pravicah otrok (državljanke pravice in svoboščine, nadomestno družinsko okolje in oskrba, otrokovo zdravje in blaginja, izobraževanje ter rekreacijske in kulturne dejavnosti), določbe o posebni zaščiti otrok, ki so začasno ali trajno prikrajšani za starševsko varstvo (rejništvo, rejništvo v nujnih primerih, specializiran nadzor in spremljanje uporabe posebnih zaščitnih ukrepov), določbe o zaščiti otrok (begunci ali otroci v primeru oboroženega spopada, otroci, ki so storili kaznivo dejanje, vendar niso kazensko odgovorni, zaščita pred zlorabo, zanemarjanjem ali izkoriščanjem, vključno z ekonomskim izkoriščanjem, zaščita pred zlorabo drog in kakršno koli obliko nasilja, otroci, katerih starši delajo v tujini, in zaščita pred ugrabitvijo ali kakršno koli obliko trgovine z ljudmi), določbe o institucijah in službah z nalogami na področju zaščite otrok na osrednji in lokalni ravni, zasebnih organizacijah in financiranju sistema zaščite otrok.

Javna služba za socialno varstvo mora sprejeti potrebne ukrepe za zagotovitev zgodnjega odkrivanja tveganih razmer, ki lahko privedejo do ločitve otroka od staršev, ter preprečevanje zlorabnega ravnanja staršev in nasilja v družini. Pred kakršno koli ločitvijo otroka od staršev in kakršno koli omejitvijo starševskih pravic je treba sistematično zagotoviti storitve in ugodnosti, določene z zakonom, s posebnim poudarkom na ustreznem obveščanju staršev in svetovanju staršem, terapiji ali mediaciji, določenih na podlagi načrta storitev.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.